GEMEENTE WESTLAND

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Stokdijkkade 2
2671 GW Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
T.a.v. minister M.H. Schultz van Haegen

Verstuurd via: https://www.internetconsultatie.nl/

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			16-0156689	4

CONTACTPERSOON	AFDELING/TEAM	DOORKIESNUMMER	DATUM VERZONDEN
W. Wubben	ROV	(0174) 672 349	15 SEP 2016

ONDERWERP
Consultaties AMvB's, Aanvullingswet Grondeigendom en wijziging Bro

Geachte mevrouw Schultz van Haegen,

Van 1 juli tot 16 september 2016 loopt de internetconsultatie voor de 4 Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) bij de Omgevingswet. Tegelijkertijd loopt de internetconsultatie voor de aanvullingswet Grondeigendom en de wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Wij hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt om de documenten door te nemen en een reactie te formuleren. Een brede afvaardiging van de ambtelijke organisatie heeft zich de afgelopen weken gebogen over de vaak complexe en uitgebreide concept-wetsteksten van de AMvB's, de aanvullingswet Grondeigendom en de wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening. Vervolgens is de bestuurlijke reactie besproken in de raadscommissie Ruimte. Dit heeft geleid tot een compacte, integrale reactie op hoofdlijnen en per AMvB een aantal detailopmerkingen op specifieke artikelen.

Op hoofdlijnen concluderen we dat we achter de doelen van de Omgevingswet staan, maar dat nog lastig te beoordelen is of die doelen met de AMvB's bereikt kunnen worden. Enerzijds komt dit door de grootschalige veranderingen die gepaard gaan met de invoering van de Omgevingswet. Anderzijds komt dit doordat de daadwerkelijke impact in de praktijk pas goed tot uiting komt. Er zijn veel vragen of de artikelen nu wel of niet werkbaar zijn en met name of de initiatiefnemer er straks wel wijs uit kan. Een ander aandachtspunt is het lokale maatwerk. Daar zitten voordelen aan ((afwegings)ruimte om af te wijken), maar ook nadelen (risico op lappendeken aan verschillende regels in de regio/landelijk). Kortom, aan de wijzigingen zitten voor- en nadelen en op basis van de AMvB's is nog lastig in te schatten hoe deze zich tot elkaar verhouden. Wij verwachten daar de komende periode meer helderheid over te krijgen via de Invoeringswet, praktijkvoorbeelden en ondersteuning door bijvoorbeeld het programma 'Aan de slag met de Omgevingswet'.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Westland
de secretaris, de burgemeester,

M. van Beek J. van der Tak

Overzicht van de bijlagen

Blz. 3:	Bijlage 1B:	Artikelsgewijze reactie op het Omgevingsbesluit
Blz. 4:	Bijlage 1B:	Artikelsgewijze reactie op het Besluit bouwwerken leefomgeving
Blz. 6:	Bijlage 1C:	Artikelsgewijze reactie op het Besluit kwaliteit leefomgeving
Blz. 7:	Bijlage 1D:	Artikelsgewijze reactie op het Besluit activiteiten leefomgeving
Blz. 10:	Bijlage 2:	Hoofdlijnenreactie AMvB's
Blz. 20:	Bijlage 3:	Reactie op de wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening
Blz. 21:	Bijlage 4:	Reactie op de Aanvullingswet Grondeigendom

Bijlage 1A, artikelsgewijze reactie op het Omgevingbesluit

Hoofdstuk	Art. nr	NvT artikelgewijs pag nr	Verbetersuggestie	Concrete tekstvoorstel	Toelichting (optioneel)
Bijlage I			Er ontbreekt een definitie van magneetactiviteit.		
Hoofdstuk 12			Digitaal indienen voor bedrijven zou afgedwongen moeten worden, evenals het verplicht bij aanvraag meegeven van een betrouwbaar e-mailadres voor communicatie met de aanvrager (liever een ander betrouwbaar kanaal). Gesteld zou kunnen worden dat particulieren die digitaal indienen standaard de berichtenbox op MijnOverheid. nl moeten aanzetten.		Gemeenten zouden op een eenvoudige wijze digitaal moeten kunnen communiceren met aanvragers en indieners van meldingen. Die zou landelijk op een uniforme wijze door het Rijk optimaal moeten worden gefaciliteerd en voorgeschreven.
6	artikel 6,1, lid f, blz. 17		Zou aangevuld moeten worden met 'bedrijf'. Het is denkbaar dat gebouwen voor een ander doel dan bedrijf, worden omgebouwd tot bedrijfsruimte. Voor zover daar vergunning voor bouwen voor nodig is, zou daar ook een betalingsplicht voor moeten gelden, net als voor andere verbouwingen in lid f.		

Bijlage 1B, artikelsgewijze reactie op het Besluit bouwwerken leefomgeving

Hoofdstuk	Art. nr	NvT artikelgewijs pag nr	Verbetersuggestie	Concrete tekstvoorstel	Toelichting (optioneel)
		pag. 38,39 NVT Algemeen			Bijzonder spijtig dat de effecten op de regeldruk voor burgers en bedrijven en de effecten op de bestuurlijke lasten voor overheden nog niet zijn uitgewerkt. Het verminderen van regeldruk is toch een van de redenen geweest om de Omgevingswet op te steleln.
Hoofdstuk 2	afdeling 2.3 en 2.4 (blz. 9)				Bijzonder spijtig dat deze afdelingen nog niet nader zijn uitgewerkt. Zodra deze afdelingen zijn ingevuld zou opnieuw een consultatyieronde moeten plaatsvinden. Komt dit in de Invoeringswet terug?
	4.105 lid 1		Wat als een aanvraag wordt gedaan waarbij een hogere grenswaarde nodig is, maar nog niet is toegekend?		
			Er wordt een aansturingsartikel gemist, waarbij wordt gesteld dat voor onderwerpen waarvoor in dit besluit geen regels zijn opgenomen met betrekking tot de staat van een bestaand bouwwerk of de bouw van een bouwwerk, deze regels kunnen worden gesteld bij een omgevingsplan. Of worden daar de omgevingswaarden (artikel 2.11 Ow) mee bedoeld?		
			Stookoverlast is nu geschrapt uit het Bbl. Dat was al een lastig te handhaven artikel. Op zich prima om dat aan lokale overheden over te laten, maar stoken brengt ook gezondheidsrisico's met zich mee. Zonder landelijk onderzoek naar/inzicht in die risico's kan niet van gemeenten verwacht worden dat ze op het onderwerp stookoverlast een weloverwogen beslissing kunnen nemen.		
	artikel 2.3		Een gelijkwaardige maatregel bij een melding is meldingsplichtig. Dat laat geen ruimte voor een beoordeling van de maatregel zelf, alleen de volledigheid. En wat zijn daar dan de voorwaarden voor, wanneer is een dergelijke melding volledig? Gelijkwaardige maatregelen moeten altijd inhoudelijk op gelijkwaardigheid getoetst kunnen worden.		

	artikel 2.3		Waar is de regeling voor gelijkwaardige maatregelen voor vergunningplichtige activiteiten? Er is alleen geregeld wie er op een dergelijk verzoek beslist, maar niet in welke gevallen en met welk afwegingskader. Deze regels zou je verwachten aan het begin van hfst. 3,4 en 5. De algemene regel uit artikel 4.7 Ow heeft alleen betrekking op regels gesteld bij omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening		Een dergelijk verzoek kan ook in de beheersfase van een bouwwerk aan de orde zijn, als bijvoorbeeld de ene gelijkwaardige maatregel vervangen moet worden voor een andere. Dan is een toetsing, dus vereiste instemming, een goed middel.
	tabel 4.192		tabel komt 2 keer voor. De tweede heeft de verwijzing naar de juiste artikelen		
	5.17 lid 3		Voor een dakkapel en een aanbouw de nieuwbouw warmteweerstandswaarde eisen is niet reëel	Stel hier een niveau vast dat tussen bestaand en nieuwbouwniveau inligt. Desnoods afhankelijk van het bouwjaar. Gemeenten kunnen dan zelf bepalen of ze in hun omgevingsplan strenger willen zijn.	

Bijlage 1C, artikelsgewijze reactie op het Besluit kwaliteit leefomgeving

Hoofdstuk	Art. nr	NvT artikelgewijs pag nr	Verbetersuggestie	Concrete tekstvoorstel	Toelichting (optioneel)
Bijlage XI	5.24		Op de detailkaart van het kustfundament staat een groot gebied achter de duinen gearceerd en is daarmee aangewezen als kustfundament. Hier vallen ook toekomstige woningbouwlocaties in Westland onder, waaronder de Westlandse Zoom. Het is onwenselijk dat bebouwing daar niet mogelijk zou zijn. Wij vragen u uitdrukkelijk het gebied dat daadwerkelijk bij de kust hoort te arceren en niet het achterland.		

Bijlage 1D, artikelsgewijze reactie op het Besluit activiteiten leefomgeving

Hoofdstuk	Art. nr	NvT artikelgewijs pag nr	Verbetersuggestie	Concrete tekstvoorstel	Toelichting (optioneel)
Bijlage I	def. Drainage water		toevoegen 'niet door bedrijfsactiviteiten verontreinigd'		
Bijlage I			Toevoegen van de definities voor glastuinbouwvoorzieningen: omgekeerde osmose, hemelwateropvangvoorziening, substraatteelt, grondteelt, glastuinbouw (teelt onder glas), gietwatervoorziening, assimilatiebelichting, wkk etc.		
3	3.168		onder d. wordt verwezen naar paragraaf 4.64; deze staat nog gereserveerd. Over de inhoud van paragraaf 4.64 kan dus niets worden gezegd. We gaan er vanuit dat de regels die hierin een plek vinden identiek zijn aan de huidige regels.		
3	3.168		onder e. wordt verwezen naar paragraaf 4.65; hierin is in 4.724 opgenomen dat het afvalwater afkomstig van het reinigen van emballage van niet-biologisch geteelde gewassen geloosd mag worden op of in de bodem of in een vuilwaterriool. We zijn ons er van bewust dat dit artikel zowel geldt voor teelt onder glas als open teelt. Met name in de open teelt wordt water in de bodem geloosd. Wat is de voorkeursvolgorde? Wat ons betreft moet lozing naar oppervlaktewater ten allen tijde worden voorkomen en heeft lozing op de vuilwaterriolering altijd de voorkeur. Wij zien graag stelliger terugkomen dat een andere lozingsroute onwenselijk is en dat lozing in de bodem van afvalwater afkomstig van het reinigen van emballage van niet-biologisch geteelde gewassen alleen mag als er geen alternatief is (in de veronderstelling dat gereinigd wordt met niet-verontreinigende stoffen). Voor de leesbaarheid dan graag de tekst omdraaien (eerst riool noemen en dan bodem).		

3	3.168		onder e. wordt verwezen naar paragraaf 4.65 (reinigen van emballage voor gewassen); hierin is in 4.725 (lozingroutes afvalwater biologisch geteelde gewassen) lid 2 opgenomen dat in een maatwerkvoorschrift een andere lozingsroute is toegestaan. In lid 1 wordt gesproken over bodem, oppervlaktewater en riolering: is er nog een andere mogelijke lozingsroute? Daarnaast willen we ook hier benadrukken dat lozing op het vuilwaterriool altijd de voorkeur heeft.		
4	4.766	245	We missen de definitie van assimilatiebelichting. In de NvT wordt de def. wel gegeven. Graag opnemen in het BAL zelf (op een NvT kan je niet handhaven). In de NvT wordt verwezen naar bijlage I voor de begripsomschrijving, maar daarin is de definitie (nog?) niet opgenomen.		
4	4.768	245	ook hier wordt in de NvT verwezen naar begripsomschrijvingen (donkerteperiode en nanacht) in Bijlage I; die zijn echter nog niet opgenomen.		
4		245	paragraaf 4.71; ass.belichting. In de NvT wordt aangegeven dat het bevoegd gezag met maatwerk de mogelijkheid heeft om andere eisen te stellen. Aangegeven wordt dat er mogelijkheid is tot verruiming van eisen en strengere eisen. Dit lezen we als een verruiming van de mogelijkheden tot maatwerk in vergelijking met de huidige regels. Fijn dat er extra mogelijkheden worden gegeven voor maatwerk (conclusie: dus ook maatwerk mogelijk voor belichting met meer dan 15.000 lux).		
4	paragraaf 4.75, 4.76 en 4.77	249	in de NvT bij paragraaf 4.75 en 4.76 is aangegeven dat er een wijziging van het Act.besluit in voorbereiding is. Deze is inmiddels gepubliceerd. Dit loopt een eigen traject. Wel missen we de voorschriften m.b.t. hergebruik drainwater, hemelwateropvang, emissienormen etc. (huidige voorschriften uit het Act.besluit). Deze worden niet beschreven bij de reservering van paragraaf 4.75 en 4.76. Worden deze voorschriften hier wel in opgenomen? Dit is ook besproken in de AGRO-bijeenkomst bij IenM op 19 april 2016.	in paragraaf 4.75 in ieder geval de emissienormen voor stikstof opnemen en in paragraaf 4.76 in ieder geval de hemelwateropvangvoorziening en recirculatieverplichting opnemen (conform huidige regels in Act.besluit)	

Reactie Gemeente Westland

4	4.779	249	In dit artikel wordt met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater geregeld dat afvalwater wordt geloosd op de riolering en worden een aantal uitzonderingen besproken. In het artikel wordt aangegeven dat overig afvalwater ook geloosd mag worden in de bodem of in de een oppervlaktelichaam als de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool meer dan 40 meter is. Westland heeft de afgelopen jaren fors geinvesteerd in de aanleg van riolering waardoor een dergelijke situatie in Westland gelukkig niet meer voorkomt. Zo werken wij aan onze ambitie om de duurzaamste glastuinbouwgemeente te zijn. We missen echter in het artikel dat wanneer de capaciteit van het riool onvoldoende is in uitzonderlijke gevallen wanneer andere opties niet toereikend zijn, afvalwater ook in het oppervlaktewater mag worden geloosd. In de Nota van Toelichting is opgenomen dat het bevoegd gezag dit met maatwerk kan regelen. Graag (conform de huidige regels in het Activiteitenbesluit) in het artikel opnemen dat wanneer de capaciteit van het riool niet voldoende is, geloosd mag worden op oppervlaktewater. Het is namelijk onwenselijk dat het risico bij de ondernemer wordt gelegd en hij nergens heen kan met zijn afvalwater. Dit laat onverlet dat ook wij uiteraard het standpunt innemen dat lozen op oppervlaktewater in principe verboden is.		
4	4.798 en 4.799	253	In de NvT staat dat het toestaan van nieuwe lozingen van brijn niet kan worden toegestaan en dat alleen huidige ontheffingen eventueel mogen worden verlengd op basis van het overgangsrecht. Zoals ook in de NvT aangegeven: er zijn bedrijven die aanvullend gietwater nodig hebben in droge periodes, simpelweg omdat het gietwater in de hemelwaterbassins dan op is. Totdat er een goed en schoon alternatief is (bijv. Delft Blue Water, Gietwaterfabriek) willen wij dat de ondernemers de mogelijkheid behouden om via maatwerk een omgekeerde osmose installatie toe te staan en te laten gebruiken en het lozen van brijn in de bodem daarmee toe te staan. Uiteraard mag dit alleen in een bodemlaag die minimaal gelijkwaardig is aan de kwaliteit van het brijnwater.		
4	bv 707,714	233	melding eenmalig toestaan, dat deze handeling jaarlijks kan terugkeren.		
8	8.8		maten voor beperkingen gebied aangeven.		

Reactie Gemeente Westland

Bijlage 2, Hoofdlijnenreactie AMvB's

ALGEMEEN	**Reactie - Algemeen**
Leiden de AMvB's in zijn geheel tot vereenvoudiging, versnelling en/of verbetering ten opzichte van de huidige wet- en regelgeving? Ziet u daarbij minder/evenveel of meer risico's voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk? Zo ja, welke? Zijn de instrumenten voor u werkbaar?	• Door de hoeveelheid is het lastig te lezen en om overzicht te houden. Er wordt duidelijkheid geschapen ten aanzien van bevoegdheidsverdeling, maar door verschuiving moeten soms andere organen zich specifieke kennis eigen maken. • Voordeel is dat zoveel mogelijk de reguliere procedure wordt toegepast. • Door het vergroten van de bestuurlijke ruimte en mogelijkheden tot maatwerkoplossingen ontstaat er minder rechtszekerheid voor initiatiefnemers en burgers. Daar komt bij dat de integrale afweging van het besluit ambtelijk ingewikkelder is. Dat kan zijn weerslag hebben op de doorloopsnelheid van de besluiten. De termijnen waarop belangenafweging plaats moet vinden is nu gesteld op 8 weken, dit is mogelijk aan de korte kant. • Een ander risico/kanttekening is dat alle initiatiefnemers (gemeente-particulieren-private partijen) in hun initiatieven gelijkgeschakeld worden. De belangen van deze private partijen en particulieren en gemeenten zijn niet altijd gelijk. Met name de private partijen (ontwikkelaars) hebben niet altijd de kwaliteit van de fysieke leefomgeving centraal staan. • Wetteksten zijn moeilijk te lezen. Hoe vindt een ondernemer / inwoner de juiste informatie en weet hij/zij zeker wat wel en niet voor hem/haar geldt? • Bevoegd gezag zal veel meer moeten uitleggen en toelichten: waar staat wat en waarom is het deels geregeld in algemene rijksregels en wordt een ander deel opgenomen in een Omgevingsplan? Waarom zijn sommige regels vervallen en andere niet? • We missen bepaalde regels die nu in het Activiteitenbesluit zijn opgenomen. Bijvoorbeeld geluidsregels (bijv. geluid van vrachtwagens), dit moet in de nieuwe situatie waarschijnlijk in het omgevingsplan worden opgenomen. Vrachtwagens bij glastuinbouwbedrijven mogen op basis van de huidige regels eerder aan de slag dan bijvoorbeeld bij supermarkten. Als iedere gemeente dit in een omgevingsplan moet regelen, krijg je een ratjetoe aan regels en kan het in Westland anders zijn dan in bijvoorbeeld Aalsmeer. We vragen ons af of dit een wenselijke situatie is. Creëer je hierdoor geen rechtsongelijkheid? Waar is dan het level playing field? • Voor bijvoorbeeld bouwen is het straks mogelijk om maatwerkvoorschriften te stellen. Dat kennen wij in de huidige praktijk niet. Wordt het stellen van maatwerkvoorschriften straks niet 'misbruikt' om onderwerpen toch geregeld te krijgen en ontstaat hierdoor geen rechtsongelijkheid op gemeentelijk niveau. Bestuursorganen kunnen verschillende zaken regelen die kunnen leiden tot verschillende behandeling over hetzelfde onderwerp in een andere gemeente. • Het is niet duidelijk hoe wij gecertificeerde diensten en producten moeten beoordelen die buiten Nederland hun certificaat hebben verkregen. Hoe kunnen wij nagaan of deze certificaten toegespitst zijn op de onderwerpen of diensten die getoetst moeten worden? • De meeste regelgeving blijft gehandhaafd in een andere vorm. Het is een bundeling van bestaande regels. Procedureel verandert er voor het Omgevingsplan (OP) niet veel ten opzichte van de procedure voor het be-

	stemmingsplan (BP), met dien verstande dat de procedure voor OP ten opzichte van BP wordt uitgebreid met participatie waar een handboek voor zal worden opgesteld. • Er zit een risico in de beeldvorming naar de reikwijdte van bestuurlijke afwegingsruimte. Voor een gemeente als Westland met ondernemersmentaliteit is er mogelijk met de afwegingsruimte weinig extra beweegruimte in vergelijking met de huidige situatie. Een paar voorbeelden ter illustratie. Op dit moment kan bijvoorbeeld voor gemengd gebied al een verhoging van 5dBA plaatsvinden en is er geen beperking op binnenwaarden, wat nu wel ontstaat. Ook in het buitengebied mag geen WVG of ontwikkeling meer plaatsvinden. Dat terwijl wij als greenport gemeente ondersteunende functies ook buiten de kernen nodig hebben. Veiligheid moeten we straks ook waarborgen met rijafstanden naar een ziekenhuis. Wij hebben geen ziekenhuis in het Westland. Dat maakt ons constant afhankelijk van andere overheden die de uitwegfaciliteiten en ziekenhuisvoorzieningen leveren. Het lijkt op een verruiming, terwijl er voor ons juist het risico bestaat op een verslechtering. • Er kan een accentverschuiving ontstaan in de driedeling van beleid, regelgeving (EU, het Rijk, provincie dan wel gemeentelijke) en ageermogelijkheden (participatie, zienswijze, beroep, etc.). Steeds meer zal het accent liggen op de ageermogelijkheden. Een cultuuromslag binnen de gemeentelijke overheid, zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau, is noodzakelijk. De mate waarin deze aanpassing succesvol zal zijn, zal bepalend zijn voor de werkbaarheid van de instrumenten. Want ook in de verhoudingen binnen de trias politica (bestuur, wetgever en gerechtelijke macht) zal een verschuiving komen naar meer invloed voor de rechter, vanwege de verschuiving naar maatschappelijk draagvlak.
INZICHTELIJKHEID, VOORSPELBAARHEID, GEBRUIKSGEMAK	**Reactie – Inzichtelijkheid, voorspelbaarheid, gebruiksgemak**
Vindt u de inzichtelijkheid en de toepasbaarheid van de regels een verbetering ten opzichte van de huidige wet- en regelgeving en waarom? (per AMvB):	De bundeling zorgt voor overzicht. De inzichtelijkheid is verbeterd en de samenhang ook, dit vooral vanwege de integrale aanpak. De opbouw is anders en dat maakt het op dit moment nog lastig om de inzichtelijkheid en toepasbaarheid goed te toetsen. De vraag is wel of de uitvoeringspraktijk toch niet extra uitzonderingen vraagt. Verder hebben we kanttekeningen ten aanzien van meer flexibiliteit en maatwerk. Hierdoor wordt de voorspelbaarheid niet groter (of kleiner) dan in de huidige situatie.
• Omgevingsbesluit	• Helder in procedures, maar ook veel interpretatie en daarmee vertroebeling op inhoud. Dit nodigt uit tot het opstellen van lokaal beleid . Dit zorgt wellicht voor meer onderbouwde besluiten (in tegenstelling tot ad hoc besluiten door het ontbreken van beleid). Dit staat echter haaks op de opvatting van het huidige college en is niet in de geest van de Omgevingswet. Werken met meer beleidsregels levert weliswaar meer flexibiliteit op, maar zorgt mogelijk ook voor meer onduidelijkheid. Ook zal dit extra inzet vragen van de ambtelijke organisatie en het bestuur. Beiden worden gedwongen om scherpe en heldere processen te voeren. • Er wordt gestreefd naar voorspelbaarheid van het omgevingsrecht. Het werken met open normen kan echter ook voor meer onduidelijkheid zorgen. • De volgordelijkheid van onderwerpen maakt het besluit onlogisch en onoverzichtelijk en datgene dat geregeld is, is niet op één plek te raadplegen. • We hebben moeite met het uitgangspunt 'vertrouwen'. Ervaring leert dat dit vertrouwen er nog niet altijd voldoende is. Tussen overheid en burgers, tussen burgers en ontwikkelende partijen en tussen overheid en

	ontwikkelende partijen is het vertrouwen niet altijd aanwezig. Het opleggen van dit vertrouwen door een wet is een bijzondere stap waarvan onvoldoende duidelijk is of deze direct bruikbaar is. • Er zit veel specifieke regelgeving in de AMvB. Dit werkt nog wat onwennig. • Op een aantal onderdelen lijkt de inzichtelijkheid niet te verbeteren. We worden eerst geconfronteerd met meer dan vier pagina's om te bepalen wie bevoegd is om te beslissen over welke aanvraag (onderwerp). Hierin wordt veelvuldig verwezen naar aanvullende wet- en regelgeving. Dan is niet eens helder óf de activiteit wel vergunningplichtig is.
• Besluit kwaliteit leefomgeving	• Er worden in het besluit kwaliteit leefomgeving kennisniveaus verwacht die in gemeenten met relatief bescheiden ambtelijke organisaties niet direct in huis zijn (zoals gemeentelijke gezondheidsdienst, beoordeling van toegankelijkheid van openbare ruimte voor mensen met een functiebeperking of monitoring en statistiek). Om deze zaken als bevoegd gezag objectief te kunnen beoordelen moet (delen van) de kennis in huis zijn. Dit betekent mogelijk uitbreiding van kennis binnen ambtelijke organisatie, of zelfs groei ervan. De samenwerking met de omgevingsdiensten (met daarin vooral de milieukennis) zal sterk moeten verbeteren. In het geval van Haaglanden is het interessant om te bezien wat de verschillen in bestuurlijke afwegingsruimte in de verschillende deelnemende gemeenten kan doen voor de inzichtelijkheid van het proces. • Het is duidelijk hoe het werkt met de gebruiksruimte en de verdeling ervan. Onduidelijk is hoe de gebruiksruimte objectief wordt vastgelegd (transparant en rechtszeker?). • De samenhang met andere besluiten is lastig. Het betreft een bundeling van eerdere specifieke besluiten. • Ruimte voor milieubeleid is er wel, maar is beperkend ten opzichte van nu.
• Besluit activiteiten leefomgeving	• Een aantal voorschriften staat nog op 'gereserveerd'. Wij gaan er vanuit dat, zoals ook door het ministerie van IenM is aangegeven, hier één op één de regels worden overgenomen uit het huidige Activiteitenbesluit. • Verschuiving naar algemene regels en maatwerk. • In het huidige Activiteitenbesluit is vaak heel concreet aangegeven waar het bevoegd gezag mogelijkheid heeft voor maatwerk. Dit is niet het geval in het Bal. We gaan er vanuit dat de mogelijkheden voor maatwerk in het Bal zijn verruimd. Het is lastig in te schatten welke ruimte het bevoegd gezag dan heeft. • Ten aanzien van bodemenergie: wie is het bevoegd gezag voor open systemen en voor gesloten systemen? • Er lijkt geen mogelijkheid te zijn tot het toepassen van een hogere temperatuuropslag dan 25 °C in de bodem. Wij zien op dit punt graag een verruiming. • Hoofdstuk 3 en 4 zijn om onbekende reden van elkaar losgetrokken. Is samenvoeging mogelijk? Veel activiteiten en vergunning-instrument gerichte regelgeving, maar moeilijke koppeling met het omgevingsplan.
• Besluit bouwwerken leefomgeving	• Wat interessant is hoe de voorspelbaarheid van het besluit gaat werken in verband met de splitsing tussen vergunningplicht voor een bouwactiviteit en vergunningplicht op grond van het omgevingsplan. Hiervoor zullen hoogstwaarschijnlijk aparte processen worden ingericht en dit zou (zeker in aanzet) een grote wijziging in werken kunnen worden. Interessant is hoe dit gaat werken in de buurgemeenten en hoe de verhoudingen dan zijn, omdat iedere gemeente hierin eigen bevoegdheid kan nemen. Verder geldt dat door gemeenten voor aanvragen meer of ingewikkelder indieningsvereisten kunnen worden gevraagd. Dit zorgt juist voor een lagere gebruiksvriendelijkheid/klantvriendelijkheid. • Lijkt qua opbouw op Bouwbesluit. Link met het omgevingsplan is lastig te leggen.

Is het toepassingsbereik van de kerninstrumenten duidelijk?	• Omgevingsvisie: Ja. • Programma: Tot op zekere hoogte. De concrete gevallen genoemd in de Nvt (zoals PAS en Waterplan) zijn helder, maar welke aanvullende programma's er decentraal nog zouden moeten (of kunnen) worden ingesteld is niet helemaal helder. • Rijksregels: Ja. • Omgevingsplan: Ja. Alhoewel de verhouding met het provinciale omgevingsplan (en met name ook het detailniveau van deze beide) nog niet helemaal helder is. Het Omgevingsplan en reikwijdte is vanwege sectorale opzet van de besluiten overall niet vergelijkbaar. • Projectbesluit: niet helemaal helder is hoe een projectbesluit van een hogere overheid zich verhoudt met een eventueel projectbesluit van een decentrale overheid. • Omgevingsvergunning: Ja. Echter doordat de kerninstrumenten afhankelijk zijn van veel factoren lijkt er nog geen sprake van vereenvoudiging.
Hoe beoordeelt u de toegankelijkheid van Bal en Bbl en de relatie met het omgevingsplan?	• Lastig. Een aantal huidige regels (m.b.t. geur of geluid) vervallen. Dit zal in een omgevingsplan opgenomen moeten worden. Dit kan leiden tot een lappendeken aan regels tussen verschillende gemeenten, of wellicht een vrijstaat waar alles kan als je er niks voor hebt geregeld? • Je moet als materiedeskundige al goed lezen. Bedrijven en burgers zullen hier best moeite mee hebben. • De Bal en het Bbl gaan uit van een activiteitgerichte benadering. Per functie zullen we dan een afweging moeten maken. In bestemmingsplannen kunnen we op dit moment volstaan met milieucategorisering. De vraag is in hoeverre die methodiek nog in stand kan blijven. Als we elke keer de individuele bedrijven op alle aspecten moeten beoordelen, dan is dat inefficiënt. Tevens vragen wij ons af hoe bedrijventerreinen en publiekgerichte gebouwen onder deze systematiek moeten worden geregeld in het Omgevingsplan. De exacte normeringen zoals deze zijn opgenomen in deze twee besluiten kunnen bij afwijking opgenomen worden in het Omgevingsplan. Ook de zorgplicht waarborging zal in het Omgevingsplan kunnen plaatsvinden. Alles bij elkaar genomen zullen Bbl en Bal de haalbaarheid van een Omgevingsplan bij vaststelling bepalen en dus de onderzoekslasten bepalen. Met alle afwegingsmomenten zal deze tevens voor een administratieve last zorgen; alles is appellabel en zal ook via participatieprocedure lopen. Dat gepaard gaande met de juridificering van de maatschappij geeft meer ageermogelijkheden. De vraag is in hoeverre het complexiteitsniveau een verlammend effect heeft op ontwikkelingen. De vraag is hoe zich dat verhoudt ten opzichte van de doelen van de Omgevingswet.
Eenduidige regels procedures/ indieningsvereisten melding in Bal en Bbl?	Nee, in Bbl is veel duidelijker aangegeven wat de indieningsvereisten zijn. In Bal zijn meerdere indieningsmogelijkheden ook goed.
Is de toelichting bij de MER voldoende duidelijk?	Ja. De toelichting in algemene tekst is duidelijk: gaat namelijk over de procedure, maar de vraag blijft nog steeds wanneer is nu een MER nodig en in welke vorm? De tabel wordt namelijk niet anders dan bij artikelsgewijze toelichting toegelicht of onderbouwd en daar wordt het lastiger om te snappen. Verzoek om structuur en uiteenzetting wat nu wanneer verwacht wordt en op welke wijze. Dan blijft ook nog de vraag wat nu als er geen alternatieven zijn en een functie is belangrijk op die plek? Link met Natuurwetgeving? De toelichting is kortom

	niet compleet.
Eenduidige definities?	Ja, maar niet altijd gedefinieerd. En door de sectorale opbouw van elk besluit apart is het lastig te vergelijken. We missen in bijlage I van het Bal nog een groot aantal definities (m.n. gerelateerd aan de glastuinbouw). In het Activiteitenbesluit zijn deze definities opgenomen, maar deze zijn niet terug te vinden in bijlage I (terwijl er in de NvT wel regelmatig naar wordt verwezen).
Is de samenwerking op basis van gedeelde verantwoordelijkheid bij de programmaplicht en programmatische aanpak voldoende duidelijk?	Gedeelde verantwoordelijkheid en noodzaak tot samenwerking komen duidelijk naar voren. De concrete invulling ontbreekt soms nog. Wat nu als de samenwerking niet vruchtbaar is? Wordt dan de burger of belanghebbende de dupe van overheidsstrubbeling?
Is het onderwerp energiebesparing voldoende geregeld en geborgd?	De terugverdientijd is een criterium in plaats van energiegebruik. Hoe gaat dit gecontroleerd worden? Rapporten van externe bureaus?
Digitalisering, Informatievoorziening en Dienstverlening:	**Reactie – Digitalisering, informatievoorziening en dienstverlening**
Hoe beoordeelt u de wijze waarop aanvragen kunnen worden ingediend?	• Een logische verschuiving naar het elektronisch indienen van aanvragen. In grote lijnen vergelijkbaar met huidige praktijk bij Westland. • Wat wel opvalt is dat de wijze van indienen van een aanvraag is geregeld in het hoofdstuk met de titel: Digitale voorzieningen. Dit geeft verwarring.
Wat zijn de consequenties als aanvragen (of bijlagen bij aanvragen) nog op papier kunnen worden ingediend?	Dan moeten ze ingescand worden. Dit leidt tot extra administratieve werkdruk en bijkomende kosten.
Wordt de inzichtelijkheid en voorspelbaarheid van aanvragen bevorderd?	Ja mits vergezeld van een duidelijke instructie. Het vervolg vinden we minder inzichtelijk en voorspelbaar. Hoe verloopt de participatie enzovoorts. Hoe gecompliceerder hoe minder voorspelbaar. Er is ook veel ruimte om gelijke gevallen ongelijk te behandelen, dus zelfs daar geen voorspelbaarheid.
Aan welke voorwaarden moet worden voldaan voordat Omgevingsvergunningen als omgevingsdocument kunnen worden aangewezen?	De procedure welk document een Omgevingsdocument is, is duidelijk. Er moeten rechten en verplichtingen uit voortkomen of belangrijke, noodzakelijke informatie bevatten. Echter, op voorhand is niet duidelijk of een Omgevingsvergunning sec een Omgevingsdocument is. Dus op basis van de inhoud kan pas bepaald worden of het een omgevingsdocument is. Echter, artikel 12.4 Omgevingsbesluit spreekt niet over omgevingsvergunning. Dan is het pas een omgevingsdocument als de vergunning in het Omgevingsplan wordt gevoegd.
SAMENHANGENDE BENADERING OMGEVINGSKWALITEITEN	**Reactie – Samenhangende benadering omgevingskwaliteiten**
Faciliteren AMvB's ten opzichte van de huidige sectorale regels tot een integrale benadering van de fysieke leefomgeving ? Is de nieuwe systematiek hiervoor een verbetering?	• Dat is nog maar de vraag en zal in de praktijk moeten blijken. • Men wordt geforceerd om integraal te werken. Er zijn gevoelsmatig veel zaken vastgelegd en tegelijkertijd heerst het gevoel dat er ook nog veel open wordt gelaten of niet concreet is. • Door het integraal samenvoegen is er een risico op het verloren gaan van de sectorale (of thematische)

	samenhang van de leefomgeving door het versnipperen van deze sectorale kennis. Wel leidt het integraal bekijken eerder tot het sluiten van compromissen (in de integrale benadering kunnen niet altijd alle belangen perfect geborgd worden). Dit zorgt wel voor het eerder mogelijk maken van ontwikkelingen, maar niet noodzakelijkerwijs altijd voor de beste ontwikkelingen. • In het Bkl is daar een nette poging toe gedaan door de systematiek van de 3 soorten instructieregels ('betrekken bij', 'rekening houden met' en 'in acht nemen') te introduceren. Dat geeft helderheid en beleidsvrijheid voor bestuursorganen om naar identiteit te prioriteren. Dat is een verbetering. Inhoudelijk zouden we ook profijt hebben als gebiedsprofilering, bijvoorbeeld ondernemersgemeente met extra ruimte, zou ontstaan. Of de nieuwe systematiek een verbetering is, moet blijken. Bundeling van sectorale regelgeving borgt nog geen integraliteit.
Hoe beoordeelt u de balans tussen ruimte voor nieuwe ontwikkelingen en borging van rechtszekerheid, milieuruimte en woonkwaliteit?	• De wet is vooral gericht op het voorkomen van milieuschade (of overlast in de brede zin). Dit is verklaarbaar want meetbaar (en dus objectief onderbouwbaar) maar de woonkwaliteit of leefbaarheid is minder objectief omschreven of te omschrijven. Ook de term omgevingskwaliteit (een van de doelen van de wet is het bereiken van of het in standhouden van een goede omgevingskwaliteit) is nog een lastig begrip. • Het blijft altijd balanceren tussen verschillende belangen. De gemeente heeft beoordelingsvrijheid. Deze zal worden ingeperkt zodra er jurisprudentie ontstaat. • Het blijft een afweging die kan worden aangevochten door belanghebbenden. • We maken ons zorgen over de borging van rechtszekerheid. Door meer mogelijkheden te scheppen voor ontwikkelingen en daardoor minder rigide regels te stellen, is het voor de omgeving minder duidelijk wat er kan worden verwacht. Daarnaast is het bij verschillende instrumenten niet duidelijk welke rechtsvorm het heeft. • De borging is nog onderwerp van zorg. Water, lucht, geur, gezondheid, geluid, natuur en cultuur zijn geborgd. Daarnaast ontbreekt het overzicht van zaken die in een omgevingsplan moeten worden geregeld. Het staat de gemeente nu vrij om zelf te kiezen. Er is geen minimale borging. Overgangsrecht, haalbaarheid en planologische kwaliteit (stedenbouw, groen, overig ruimtelijk beleid) is aan de gemeenten over gelaten. Het is de vraag in hoeverre regionale belangen geborgd blijven.
Bieden deze teksten voldoende handvatten voor omgaan met gezondheid en duurzaamheid bij toepassing van de zes kerninstrumenten?	• Voor gezondheid (of het voorkomen van milieuschade) is dit het geval. Duurzaamheid is minder helder, maar er wordt in ieder geval voldoende ruimte geboden voor innovatie. In de huidige situatie is er al ruimte voor innovatie, maar die wordt echter bijna nooit gebruikt. Is er vanuit de kant van de initiatiefnemer behoefte aan wetgeving die hier meer ruimte aan geeft? Hoe wordt gezorgd dat die ruimte voor innovatie straks wel wordt benut? • Het hangt wel af van verdere invulling en controle. • Er worden in het Bbl normen voor gesteld. Die moeten nageleefd worden. Daarnaast bestaat de algemene zorgplicht die ook in een Omgevingsplan kan worden opgenomen. Daarvoor dient de GGD geraadpleegd te worden. Er zit wel zorg in de vergelijkbaarheid. Want op welke wijze kunnen gemeenten gezondheid minder zwaar of zwaarder laten wegen ten opzichte van economie? Daarnaast welke maat voor gezondheid dienen

	we aan te houden? Dat zal spanningen opwerpen.
Zijn functie en mogelijkheden van het omgevingsplan voor u voldoende duidelijk en kunt u daarmee uit de voeten?	• Functie wel, mogelijkheden zijn (nog) moeilijk te overzien. • Er is nog onvoldoende te overzien hoe de verhouding is tussen vergunningplicht op grond van technische bouwactiviteit en vergunningplicht op grond van het omgevingsplan. Wel bekruipt het gevoel van oude wijn, nieuwe zakken. Veel is immers, ook in de huidige situatie al mogelijk of haalbaar in afwegingsruimte. • Het omgevingsplan is een kans om functies te combineren. Een omgevingsplan in 3D zou hiervoor een instrument kunnen zijn. • De basis is helder en overzichtelijk. Echter wanneer het geprojecteerd wordt op gemeente Westland dan lijkt de situatie gecompliceerder te worden. Met name het politiek maken van een afweging met gezondheid als criterium kan een flinke hobbel zijn, zeker gecombineerd met participatie en creëren van maatschappelijk draagvlak. • Functies uit Bkl passen eerder bij de doelstellingen van de wet, echter dat gecombineerd met activiteiten die segmentarisch in Bal en Bbl zitten, doen mij verzoeken om een methodiek als de milieuzonering. Een goed werkend systeem integreren is slim.
Wordt de sturende/kaderstellende rol van de gemeenteraad voldoende geborgd met het omgevingsplan?	Bij het Omgevingsplan is een soortgelijke rol weggelegd voor de gemeenteraad in vergelijking met het bestemmingsplan, die sturende/kaderstellende rol is voldoende geborgd. De belangrijke rol van participatie geeft een wijziging in de politieke sturing op de inhoud. Bij omgevingsvergunningen die afwijken van het Omgevingsplan zal de rol van de gemeenteraad aanzienlijk kleiner zijn dan nu het geval is. Zie ook beantwoording van de eerste vraag.
Hoe beoordeelt u het werken met open normen en het doorschuiven van onderzoeksverplichtingen naar de vergunningfase voor het concrete project binnen de reguliere procedure?	• Het werken met open normen is niet anders dan het toekennen van een bestemming in de huidige situatie. Deze kunnen ook meer of minder flexibiliteit bieden, of meer of minder afwijkingsmogelijkheden. • Het verschuiven van onderzoeksverplichtingen naar de vergunningverlening betekent mogelijk risico voor de uitvoering van ontwikkelingen of haalbaarheid van een bepaald traject. Omdat dan pas in realisatiefase helder wordt of iets wel (of juist niet) haalbaar blijkt te zijn. Aan de ene kant: meer flexibiliteit. Aan de andere kant echte zekerheid voor ondernemer en burger is er pas in de vergunningsfase. • Enerzijds verlicht het de overheidslasten en betaalt de initiatiefnemer. Dat is toe te juichen. Anderzijds is het onmogelijk zijn van een toebedeelde functie in een Omgevingsplan niet goed uit te leggen. In de praktijk betekent dit waarschijnlijk dat eerder toch onderzocht zal worden of een functie al dan niet mogelijk is.
BESTUURLIJKE AFWEGINGSRUIMTE	**Reactie – Bestuurlijke afwegingsruimte**
Bieden de AMvB's ten opzichte van de huidige sectorale regels meer bestuurlijke afwegingsruimte? Is de nieuwe systematiek hiervoor een verbetering?	Er zou meer bestuurlijke afwegingsruimte moeten ontstaan. Echter, de huidige sectorale regels bieden ook ruimte om af te wijken. De AMvB's zorgen er voor dat alle bestuurlijke afwegingsruimte scherp en duidelijk moet worden gemotiveerd. Hierdoor worden goede en heldere besluiten geforceerd, maar dit zorgt niet noodzakelijk voor meer ruimte. Verder geldt dat door de afweging 'wat is belangrijk' in een bepaald gebied er meer op hoofdlijnen moet worden gestuurd en bestuurd. De ruimte kan later nog ingeperkt worden door jurisprudentie.

	Of de systematiek een verbetering is, moet blijken en is voor ons niet eenduidig te beantwoorden.
Hoe beoordeelt u de vergroting van bestuurlijke afwegingsruimte via instructieregels, gebiedsgericht maatwerk en/of specifiek maatwerk voor volgende aspecten:	Positief dat er meer afwegingsruimte komt. Binnen bepaalde grenzen (gezondheid, veiligheid, algemeen belang). Inhoudelijke reactie op deze punten laten we grotendeels aan de Omgevingsdienst Haaglanden.
• Bodem	Randvoorwaarden noodzakelijk
• Bouwen	Afwegingsmogelijkheid
• Cultureel erfgoed	Beschermen. Gevraagd wordt specifieke aandacht te besteden aan de gebruikswaarde/-functie van cultureel erfgoed.
• Externe veiligheid	Randvoorwaarden noodzakelijk
• Geluid	Gebiedsgericht maatwerk mogelijk
• Geur (agrarisch)	Gebiedsgericht maatwerk mogelijk
• Geur (industrieel)	Gebiedsgericht maatwerk mogelijk
• Luchtkwaliteit	Randvoorwaarden noodzakelijk
• Natuur	Gebiedsgericht maatwerk. Nadere uitwerking in de Wet Natuurbescherming.
• Ruimte	Tabel 3.1 in de Nota van Toelichting van het Besluit kwaliteit leefomgeving (bkl) laat zien dat Westland al bijna automatisch in de midden of hoge categorie van sturing terecht komt gezien het karakter en de functies in het gebied. De kans bestaat dat implementatie van omgevingswet niet leidt tot minder sturing of meer afwegingsruimte, maar juist tot minder ruimte, en veel meer sturing op milieukwaliteit en leefkwaliteit. Dit is van invloed op de wijze van sturing en afwegen van college en raad.
• Waterkwaliteit	EU regelgeving. Duidelijke verzameling en overzicht.
• Waterkwantiteit	Veiligheidsnormen moeten nog opgenomen worden.
• Overig	Over het algemeen lijkt die straks groter te worden dan nu. Negatief effect lijkt dat er mogelijk voor onderwerpen op detailniveau gestuurd gaat worden en voor andere onderwerpen meer op hoofdlijnen. Komt daardoor over dat de inhoud teveel afhankelijk wordt van speerpunten en aandachtspunten van het bestuur en daarmee minder objectief. Dus kans dat regels worden gesteld naar individuele gevallen en kans op rechtsongelijkheid.
Zijn de teksten voldoende duidelijk en helder over het omgaan met cumulatie en kwaliteit van de leefomgeving in relatie tot een aanvaardbaar woon- en leefklimaat? Zo niet, wat ontbreekt er volgens u?	• Tot op zekere hoogte. De toepasbaarheid, vooral als het gaat om de gezondheid en beoordeling daarvan, is nog een kanttekening (in samenwerking met gemeentelijke gezondheidsdienst?) en hoe de milieugezondheidsrisico indicator gaat werken is nog een vraagteken. Er wordt vooral over milieuzaken gesproken als het gaat over kwaliteit van leefomgeving, maar de tekst is niet helder over de leefbaarheid (denk meer aan licht, lucht, ruimte, water en groen, of ruimtelijke kwaliteit). • Een duidelijke plafondwaarde ontbreekt.
Bestuurlijke afwegingsruimte via open normen in omgevingsplan versus instructieregels in provinciale verordeningen	Dit zal in de praktijk moeten blijken. Hangt er vanaf hoe rijk en provincie er mee om gaan en hoe wij als gemeente daar invulling aan geven en met de ruimte omgaan.
BEVOEGDHEIDSVERDELING	**Reactie - Bevoegdheidsverdeling**
Is de bevoegdheidsverdeling tussen de verschillende	De hoofdregel is decentraal waar kan. Precieze afbakening is niet duidelijk. Er zullen met bijvoorbeeld de provin-

bestuursorganen voldoende duidelijk, zowel voor samenwerking tussen alle partijen in de keten als voor complexe bedrijven?	cie samenwerkingsafspraken moeten worden gemaakt. In ieder geval kunnen bedrijven en burgers vrijwel altijd bij de ODH terecht. In niet gecompliceerde gevallen is het prima te doen en bij gecompliceerde gevallen is dat natuurlijk wel lastiger. Maar dat is logisch: een proces hoeft niet ingericht te worden op de meeste complexiteit. Er is wel een pleidooi om voor geschillen een overheidstak te benoemen die geschilbeslechting kan doen. De maatschappij hoeft namelijk niet te lijden onder bestuursorganen die een verschil in opinie hebben.
BETAALBAARHEID	**Reactie - Betaalbaarheid**
Hoe beoordeelt u de wijzigingen in de MER in relatie tot vermindering onderzoekslasten?	• Het verschuiven van onderzoek naar realisatiemoment brengt gevaar met zich mee dat pas tot "niet uitvoerbaarheid " wordt geconcludeerd als er al veel kosten gemaakt zijn door initiatiefnemer. Afname van de onderzoekslast zal wellicht beperkt zijn. • Fijn dat het onderscheid in procedure wegvalt. Verder zijn er veel vragen: Alternatieven onderzoek blijft nodig. Wat nu als er geen alternatief is? Wat is de waarde van MER en de status van de uitkomsten van MER? Wat wordt de waarde van een advies van de commissie MER als deze niet meer verplicht is? Dubbele MER bij globale en doorgeschoven onderzoek werpt dat een drempel op in de praktijk? Verder lijkt het erop dat het aantal MER-plichtige gevallen is toegenomen. Onderscheid tussen de kolommen is nog niet geheel duidelijk en wat het nut is van kolom 4. Want als kolom 2 of 3 van toepassing is, dan is 4 toch automatisch van toepassing? Wat is het onderscheid? Bij kolom 3 is een extra onderzoek nodig op basis waarvan MER al dan niet verplicht is. Maar wat onderzoek je dan?
KORTERE PROCEDURES, PARTICIPATIE, BEOORDELINGSREGELS	**Reactie – Kortere procedures, participatie, beoordelingsregels**
Hoe beoordeelt u de snellere procedures en de beoordelingsregels ten opzichte van de huidige wet- en regelgeving? Is dit een verbetering?	• Voor een aanvrager of initiatiefnemer is een snellere procedure goed. Echter door de integrale (en mogelijk ingewikkeldere afweging) betekent dit wel mogelijk extra werklast voor de ambtelijke organisatie. Verder zal een omgevingsplan scherper moeten worden geformuleerd om eventuele ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan. • Het kan ook leiden tot procedures en lange onduidelijkheid, waar bedrijven en burgers niet bij gebaat zijn. • Dit moet de ervaring leren. Sneller is niet altijd beter.
Hoe beoordeelt u de regels voor participatie en maken de teksten voldoende duidelijk hoe u met participatie kunt omgaan?	Het vrij laten van participatie (in vorm) is goed, de teksten maken daarmee alleen niet duidelijk op welke wijze er mee omgegaan kan worden. In paragraaf 3.4 van het ontwerp Omgevingsbesluit wordt ingegaan op participatie. Op verzoek van de Eerste Kamer zal een handboek worden opgesteld. Graag dragen wij daaraan ons steentje bij.
Hoe beoordeelt u de reguliere voorbereidingsprocedure voor alle vergunningaanvragen (uitzonderingen daarop in het Omgevingsbesluit) in relatie tot meer bestuurlijke afwegingsruimte (open normen) in het omgevingsplan en het doorschuiven van onderzoeken naar het moment van vergunningverlening ?	• Er zit spanning op de haalbaarheid van initiatieven in relatie met het doorschuiven van de onderzoeksverplichting. Als de verwachting bestaat dat nader onderzoek niet leidt tot vergunningverlening, zou dat gemeld moeten worden aan bedrijven en burgers (verwachtingsmanagement). Kort en efficiënt moet wel samengaan met "correct" . • Gevaar voor rechtszekerheid, getrapt horen / zienswijze / bezwaar. Gaat meer tijd kosten om tot een eindproduct te komen, zeker als er sprake is van gevolgen voor uitvoering als gevolg van uitkomst van een onderzoek. Wat is dan de afbakening van de voorbereidingsprocedure. Moet die dan opnieuw doorlopen wor-

	den? Nadelig voor snelheid, rechtszekerheid en duidelijkheid voor aanvrager.
Bent u van mening dat gemeenten moeten kunnen kiezen voor de meest geschikte voorbereidingsprocedure bij complexe nadere afwegingsmomenten in het omgevingsplan en bij het afwijken van het omgevingsplan?	Ja. Op voorhand dan wel heel duidelijk maken en goed motiveren.
Vindt u het wenselijk de aanvrager te laten bepalen welke voorbereidingsprocedure hij wil volgen?	Nee, we zouden het goed vinden als de initiatiefnemer een voorstel doet en de gemeente dat beoordeeld en beslist welke procedure wordt gevolgd. Dit heeft een relatie met eventueel op te stellen participatiebeleid.
Is integrale samenhang tussen ruimtelijke ordening en milieu op vergunningenniveau te realiseren, wanneer voor de beoordeling van een aanvraag milieubelastende activiteit het criterium <betrekken bij> in het Omgevingsplan geldt en bij de beoordeling van alle andere activiteiten (b.v. afwijken) het criterium <in acht nemen> geldt?	Nee. Dit komt vanwege de verschillende criteria die worden gehanteerd. Daarmee lijkt in dit geval het milieu achtergesteld te worden.
Hoe beoordeelt u de uitwerking van gezondheid als bijzondere weigeringsgrond voor omgevingsvergunning?	• De gemeente krijgt hiermee een extra verantwoordelijkheid. Voor zover hiervoor geen normen zijn, wordt veel gevergd van het beoordelingsvermogen van gemeente/ODH. • Rekbaar, dus weinig duidelijk voor aanvrager en andere belanghebbenden. • Het roept veel vragen op, zoals de navolgende: Hoe staaf je dat? Hoe bewijs je dat en waar baseert de politiek haar beslissing op? Weet de GGD met dergelijke vraagstukken om te gaan.

Bijlage 3, Reactie op de wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening

De aanpassingen betekenen voor gemeenten een welkome versoepeling van de toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking. Wij zijn dan ook tot de conclusie gekomen dat wij geen opmerkingen hebben op de voorgestelde wijzigingen.

Reactie Gemeente Westland

Bijlage 4, reactie op de Aanvullingswet Grondeigendom

- De afdeling kostenverhaal (voorheen afdeling grondexploitatie) is drastisch ingekort en vereenvoudigd. Daarmee wordt beoogd om organische gebiedsontwikkeling en uitnodigingsplanologie te faciliteren. Er blijft nog een aantal zaken dat uitgewerkt moet worden, waardoor nog niet op voorhand te zeggen is of aan die doelstelling wordt voldaan.
- Het lijkt er op dat de contractsvrijheid in de anterieure fase verdwijnt. We baseren dat op het volgende:
    - Er zijn alleen kosten te verhalen voor zover deze aan de drie criteria van profijt, toerekenbaarheid en proportionaliteit (ptp-criteria) voldoen (artikel 13.11 lid 2);
    - Er is geen onderscheid meer in anterieure of posterieure overeenkomsten. De bepaling in de concept omgevingswet dat de overeenkomst geen bepalingen kan bevatten over onderwerpen die deel hadden kunnen uitmaken van de regels of voorschriften, maar daarin niet zijn opgenomen (artikel 12.4 lid 2) komt niet terug in de aanvullingswet;
- Met het verdwijnen van de contractsvrijheid raakt de gemeente de mogelijkheid kwijt om afspraken met initiatiefnemers te maken die niet passen binnen de kostensoortenlijst en de ptp-criteria.
- Het is niet duidelijk hoe nu de woningbouwcategorieën vastgelegd kunnen worden in het omgevingsplan (sociale huur- en koopwoningen) en welke criteria gelden voor deze woningen.